

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5Co/15/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8820201285
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 02. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Világiová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8820201285.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Világiovej a členov senátu JUDr. Zlaty Simkovej a JUDr. Karola Krochtu v spore žalobcu: Rozhlas a televízia Slovenska, Mlynská dolina, 845 45 Bratislava, IČO: 47232480 p r o t i žalovanej: J. S., nar. X.X.XXXX, Q. XXXX/XXX, Q., okr. U. W. M., o zaplatenie sumy 273,65 Eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranou nad Topľou č.k. 10C/23/2020-20 zo dňa 20.10.2020 takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok v napadnutej časti t.j. vo výroku II. o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a vo výroku III. o trovách konania v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie I. žalovaný uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 26,28 € a uhradiť náklady spojené s vymáhaním na poštovné v sume 1,45 €, a to všetko do 3 dní od nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku. II. v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. III. vyslovil, že žalovaná voči žalobcovi nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil podľa ust. § 1, § 3 písm. a), § 4 ods.1, § 6 ods. 1, § 7 ods.1, 2, § 9 ods. 1, § 10 zák. 340/2012 Z. z. o úhrade za služby verejnosti poskytované Rozhlasom a televíziou Slovenska (ďalej len „ZOU“); § 1 ods. 2 zák. č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“); § 255 ods. 1, 2, § 297 zák. č. 160/2015 Z.z.

3. Súd prvej inštancie sa pri vyhodnotení oprávnenosti nároku sústredil na to, či žalobca žalovanú vyzval podľa § 10 ods. 2 ZOU. Doručenie výzvy do 60 dní od zistenia omeškania platiteľa podľa § 10 ods.2 ZOU vyhodnotil ako hmotnoprávnu podmienku pre neskoršie uplatnenie nároku súdnou cestou. Nesplnenie tejto hmotnoprávnej podmienky podľa prvoinštančného súdu spôsobuje zánik práva na strane žalobcu, resp. vyberateľa úhrady. Mal za to, že práve takéto konanie vyberateľa úhrady bolo zámerom zákonodarcu pri prijímaní uvedenej právnej normy. Pretože výzva na zaplatenie úhrady za kratšie časové obdobie v rádovo menších sumách ako si bežne súdnou cestou v mnohých súdnych konaniach uplatňuje žalobca, by zrejme znamenala aj vyhnutie sa množstvu súdnych sporov. Pretože v minimálnych sumách by bežný platiteľ úhrady- fyzická osoba omeškané platby na výzvu uhradila. Zároveň by to logicky znamenalo i nižšiu zaťaženosť súdov. Naopak, vymáhanie úhrady za dlhé časové obdobie niekoľkých rokov, ako to robí žalobca v tomto ale aj v množstve iných súdnych sporov, kedy obvykle často vymáha niekoľko sto eur, môže bežného platiteľa úhrady - fyzickú osobu, najmä takú, ktorá má nižšie alebo žiadne príjmy, ekonomicky ohroziť.

4. Na základe uvedeného tak súd prvej inštancie hodnotil výzvu platiteľa úhrady zo dňa 6.6.2019, ktorú žalobca doložil do konania, podľa jej obsahu ako výzvu na zaplatenie dvoch úhrad, a to za mesiac 4/2019 a 5/2019. Keďže výzva je datovaná dátumom 6.6.2019, úhrada za mesiac jún 2019 nebola ešte podľa § 7 ods. 2 ZOU splatná.

5. Ak by aj súd prvej inštancie uvažoval, že platiteľ bol kvartálnym, polročným alebo ročným platcom úhrady podľa § 7 ods. 3 ZOU, na povinnosti vyberateľa úhrady vyzvať platiteľa úhrady do 60-tich dní od splatnosti mesačných úhrad to nič nemení. Vyberateľ úhrady by mal akurát právo v rámci výzvy dotazovať platiteľa úhrady, či nemá záujem tieto úhrady platiť v zmysle § 7 ods. 3 ZOU jednorázovo, kvartálne, polročne alebo ročne.

6. Nakoľko ust. § 10 ods. 3 ZOU priznáva po uplynutí 30 dní od doručenia výzvy na zaplatenie aj pokutu 17,- Eur, súd prvej inštancie popri dvoch mesačných platbách priznal žalobcovi aj túto pokutu.

7. Preto súd prvej inštancie rozhodol tak, že žalobcovi priznal dvojmesačné úhrady a pokutu podľa § 10 ods. 3 ZOU a v prevyšujúcej časti súd prvej inštancie žalobu zamietol.

8. Výrok o trovách konania odôvodnil súd prvej inštancie podľa ust. § 255 ods. 1, 2 CSP. Konštatoval, že žalovaná bola v konaní v prevažnej miere úspešná na základe čoho by mala nárok na pomernú časť náhrady trov konania voči žalobcovi. Žalovanej ale v konaní ale žiadne trovy nevznikli ani si ich neuplatnila, preto je ich súd prvej inštancie nepriznal.

9. Proti tomuto rozsudku a to čo do výroku II. a III. podal v zákonom stanovenej lehote žalobca. Odvolanie odôvodnil ust. § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) CSP. Podstata odvolacej argumentácie žalobcu tkvie v názore, že súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil moment, kedy je on povinný vyzvať platiteľa na zaplatenie dlžnej úhrady a poštovných sadziieb, ktorý moment sa viaže na zistenie omeškania a nie na vznik omeškania. Názor vyslovený v tu napadnutom rozsudku považuje za exces od roky zaužívanej rozhodovacej praxe, čo robí tento rozsudok aj prekvapivým. V neposlednom rade výzvu z tohto sporu nemožno posúdiť ako výzvu na zaplatenie len dvoch úhrad, ale za výzvu na zaplatenie celej žalovanej sumy a teda mal žalovanú zaviazat' na úhradu celej žalovanej sumy tak to žalobca uviedol v návrhu na vydanie platobného rozkazu zo dňa 18.05.2020. Ak by žalobca postupoval v zmysle právneho názoru načrtnutého v citovanom 24 odseku odôvodnenia v praxi by to znamenalo, žeby dlžnú sumu bol povinný žalovať každé dva mesiace čo by bolo spojené aj s viacnásobnou povinnosťou žalovaných zaplatiť jednak poštové sadzby spojené s odosielaním týchto výziev a tiež potencionálne s ich povinnosťou viacnásobne platiť vyberateľovi úhrady aj poplatky. Zároveň namietal aj výrok o trovách konania z dôvodu, že pri správnom posúdení veci sa zmení i pomer úspechu strán v spore. Navrhol rozsudok v napadnutom rozsahu zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, alternatívne ho v napadnutom rozsahu zmeniť a jeho žalobe vyhovieť aj vo zvyšku za súčasného priznania plnej náhrady trov konania.

10. Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadrila aj keď jej toto bolo riadne doručené aj so žiadosťou o vyjadrenie v lehote 10 dní.

11. Odvolací súd na základe podaného odvolania preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ustanovení § 379 a nasl. CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ust. § 385 CSP a contrario v napadnutej časti t.j. vo výroku II. o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a vo výroku III. o trovách konania a zistil, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

12. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

13. Odvolanie nebolo podané proti výroku I. čo do povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcovi sumu 26,28 Eur a uhradiť náklady spojené s vymáhaním na poštovné v sume 1,45 Eur, a to všetko do 3 dní od nadobudnutia právoplatnosti rozsudku, preto rozsudok v uvedenom rozsahu nadobudol právoplatnosť v zmysle § 367 ods. 2 CSP.

14. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným porušením práva na spravodlivý proces, nesprávnym skutkovým zistením a nesprávnym

právnym posúdením, teda to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (viď rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II.ÚS 78/05).

15. Ako už bolo vyššie konštatované, v súdnej veci vzal súd prvej inštancie 60 dňovú lehotu na výzvu zo strany žalobcu za hmotnoprávnu podmienku, v prípade nesplnenia ktorej právo žalobcu zaniká s tým, že žalobca bol povinný zistiť omeškanie žalovaného ako platiteľa hneď v prvý deň kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, kedy bola úhrada za daný kalendárny mesiac splatná. Vzhľadom na dátum vyhotovenia výzvy v súdnej veci, potom ju posúdil ako výzvu na zaplatenie úhrad len za ostatné dva mesiace predchádzajúce výzve.

16. Podľa ust. § 7 ods. 1 zák. č. 340/2012Z.z. úhrada sa platí mesačne; úhradu za príslušný kalendárny mesiac je platiteľ povinný zaplatiť do posledného dňa príslušného kalendárneho mesiaca.

17. Podľa ust. § 10 ods. 2 cit. zák. ak vyberateľ úhrady zistí, že platiteľ je v omeškaní so zaplatením úhrady, je povinný ho písomne vyzvať do 60 dní od zistenia tejto skutočnosti na zaplatenie tejto úhrady a na zaplatenie poštových sadzieb súvisiacich s odoslaním výzvy na zaplatenie úhrady.

18. V zmysle dôvodovej správy k § 10 cit. zákona „Ak vyberateľ úhrady zistí, že platiteľ nezaplatil úhradu, vyzve ho v lehote 60 dní od zistenia tejto skutočnosti na zaplatenie úhrady a poštových sadzieb spojených s odoslaním výzvy na zaplatenie úhrady. Ak platiteľ podľa § 3 písm. a) ani napriek výzve nezaplatí úhradu a poštové sadzby do 30 dní od doručenia výzvy, je povinný zaplatiť vyberateľovi úhrady aj pokutu vo výške 17 eur. Ak na základe výzvy vyberateľa úhrady nezaplatí úhradu a poštové sadzby platiteľ, ktorý je zamestnávateľom, je povinný zaplatiť vyberateľovi úhrady aj pokutu vo výške od 33 eur do 166 eur v závislosti od sadzby nezaplatennej úhrady. Nárok na zaplatenie úhrady je vyberateľ úhrady povinný uplatňovať na súde. Návrh zákona ustanovuje výnimku, kedy vyberateľovi úhrady povinnosť podľa predchádzajúcej vety nevzniká. Ide o prípad ak tak rozhodne generálny riaditeľ Rozhlasu a televízie Slovenska na základe niektorého z dôvodov uvedených v návrhu zákona“.

19. Podľa názoru odvolacieho súdu nemožno prijať iný výklad vyššie uvedených zákonných ustanovení, než ten, že zákonná povinnosť žalobcu ako vyberateľa úhrad v prípade, ak zistí, že platiteľ nezaplatil úhradu sa výlučne viaže na okamih zistenia omeškania, ktorej splnenie povinnosti nemožno bez ďalšieho viazať na hneď nasledujúcu deň po splatnosti úhrady. Neskoršie zistenie omeškania by mohlo mať nanajvýš vplyv na zoslabenie práva, ako dôsledku prípadnej kvalifikovane vznesenej námietky protistranou. Preto s tvrdením žalobcu v odvolaní voči rozsudku súdu prvej inštancie v otázke nesprávnych skutkových zistení a s tým súvisiaceho nesprávneho právneho posúdenia veci a prekvapivosti napadaného rozhodnutia možno súhlasiť. Z odôvodnenia napadaného rozhodnutia vyplýva jednostrannosť a taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá je popretím ich účelu, podstaty a zmyslu a navyše sa bez náležitého zdôvodnenia vymyká i ustálenej rozhodovacej praxi v danej veci.

20. Odvolaciemu súdu potom neostávalo nič iné ako postupom podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom II. zamietavom výroku a v III. súvisiacom výroku o trovách konania zrušiť a postupom podľa § 391 ods. 1 CSP vec mu v rozsahu zrušenia vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

21. Povinnosťou súdu prvej inštancie bude v ďalšom konaní sa riadiť názorom odvolacieho súdu, ktorým je podľa § 391 ods. 2 CSP viazaný, opätovne vec prejednať, v potrebnom rozsahu vykonať dokazovanie, vyhodnotiť aj argumentáciu strán sporu výsledky celého konania zhodnotiť a až potom o veci rozhodnúť, pričom je potrebné náležite sa vysporiadať s relevantnou právnou i skutkovou argumentáciou strán sporu a nové rozhodnutie náležite v súlade s ust. § 220 ods. 2 a 3 CSP odôvodniť. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie znova o náhrade trov konania pred súdom prvej inštancie aj pred odvolacím súdom (§ 396 ods. 3 CSP).

22. Toto rozhodnutie boli prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.